
ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ

Συνέντευξη του

Πρωθυπουργού

ΚΩΣΤΑ ΣΗΜΙΤΗ

Στην εκπομπή του ΜΕΓΑ CHANNEL
"ΜΑΥΡΟ ΚΟΥΤΙ"

ΜΕ ΤΟΥΣ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΥΣ
ΠΑΥΛΟ ΤΣΙΜΑ ΚΑΙ ΑΛΕΞΗ ΠΑΠΑΧΕΛΑ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΟΥ

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ

ΚΩΣΤΑ ΣΗΜΙΤΗ

ΣΤΗΝ ΕΚΠΟΜΠΗ ΤΟΥ ΜΕΓΑ CHANNEL "ΜΑΥΡΟ ΚΟΥΤΙ"

ΜΕ ΤΟΥΣ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΥΣ ΠΑΥΛΟ ΤΣΙΜΑ - ΑΛΕΞΗ ΠΑΠΑΧΕΛΑ

ΤΕΤΑΡΤΗ 3 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1999

Π.ΤΣΙΜΑΣ: Κυρίες και κύριοι καλησπέρα σας. Αυτή η εκπομπή, το "Μαύρο κουτί", έχει απόψε μια εντελώς ξεχωριστή τιμή. Την τιμή να φιλοξενεί τον Πρωθυπουργό της χώρας, τον κ.Κ.Σημίτη. Κύριε Πρόεδρε καλησπέρα.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Καλησπέρα κ.Τσίμα.

Π.ΤΣΙΜΑΣ: Με συγχωρείτε που σας ζήτησα να ξεσπιτωθείτε, να έρθετε στο στούντιο, αλλά ακούω συνέχεια να σας λένε ότι είστε κλεισμένος σε ένα γυάλινο πύργο.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Δεν είμαι βέβαια και πάντως όταν έρχομαι εδώ δεν βγαίνω και από τον υποτιθέμενο γυάλινο πύργο.

Π.ΤΣΙΜΑΣ: Αυτός είναι ο γυάλινος πύργος, η τηλεόραση, στην πραγματικότητα. Ο γυάλινος πύργος στον οποίο καμιά φορά κλείνονται οι άνθρωποι βλέποντας πάρα πολύ ώρα τηλεόραση στη ζωή τους.

Κυρίες και κύριοι, είχαμε μια ιδέα την περασμένη Τετάρτη. Δώσαμε μια κάρτα με έναν αριθμό FAX κι ένα e-mail, έναν αριθμό ηλεκτρονικής αλληλογραφίας και ζητήσαμε, αν κάποιοι από τους τηλεθεατές του ΜΕΓΑ ήθελαν να δώσουν τις δικές τους ερωτήσεις στον Πρωθυπουργό να μας στείλουν ένα e-mail ή ένα fax.

Ομολογώ ότι δεν περίμενα την ανταπόκριση. Εχω μπροστά μου έναν τόμο με πάνω από 2.500 ερωτήσεις. Δεν νομίζω σε τόσο λίγες μέρες να έχει γίνει τέτοια εκτεταμένη χρήση της ηλεκτρονικής αλληλογραφίας στην Ελλάδα, τόσα πολλά e-mail.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Αυτό δείχνει μεγάλο ενδιαφέρον και ανάγκη επικοινωνίας.

Π.ΤΣΙΜΑΣ: Κυρίως ανάγκη επικοινωνίας ίσως. Είναι αδύνατον να κάνω 2.500 ερωτήσεις απόψε, όπως καταλαβαίνετε. Νομίζω, όμως, ότι πολλές από αυτές είναι χρήσιμες για μένα. Μας δίνουν ιδέες για θέματα σε επόμενες εκπομπές, ενδεχομένως είναι και για σας. Θα σας δώσω το σύνολο των ερωτήσεων.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Βεβαίως είναι και θα το πάρω ευχαρίστως για να το δουν στο γραφείο μου, ώστε να εκτιμήσουν τι απασχολεί τον κόσμο.

Π.ΤΣΙΜΑΣ: Και ενδεχομένως κάποιοι, φαντάζομαι ότι χρησιμοποιείτε κι εσείς ηλεκτρονική αλληλογραφία, e-mail.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Βεβαίως.

Π.ΤΣΙΜΑΣ: Κάποιοι από αυτούς μπορεί να αξίζουν μια προσωπική απάντηση. Απόψε τη συνέντευξη αυτή εκτός από τους ανθρώπους που μας έστειλαν ερωτήσεις και στις δικές τους ερωτήσεις θα βασιστεί αυτή η συνέντευξη, την παρακολουθούν ζωντανά αυτή τη στιγμή από μια αίθουσα ενός κεντρικού ξενοδοχείου της Αθήνας μια ομάδα ανθρώπων, που σας αντιπροσωπεύουν, μια αντιπροσωπευτική ομάδα νέων ανθρώπων που έχουν επιλεγεί από μια ειδική εταιρεία και μαζί τους είναι ο συνάδελφος Α.Παπαχελάς, ο οποίος από εκεί παρακολουθεί, κρίνει και ερωτά.

Α.ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ: Καλησπέρα κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Καλησπέρα σας.

Α.ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ: Είχατε πει προχθές και μας άρεσε ότι δεν μπορείτε να γίνεται χαλίφης της Βαγδάτης και να βγαίνετε τα βράδια και να συναντάτε απλούς πολίτες. Οπότε το κάναμε πιο εύκολο για σας. Μαζέψαμε απλούς πολίτες εδώ.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Συναντώ, όμως, απλούς πολίτες σε πάρα πολλές περιπτώσεις.

Α.ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ: Ασφαλώς. Απλώς μας άρεσε πάρα πολύ αυτή η ατάκα που δώσατε προχθές σε μια συνέντευξη. Και διαλέξαμε εδώ μια ομάδα από ανθρώπους, με ημιεμπιστημονικές θα έλεγα μεθόδους, οι οποίοι περιμένουν άλλοι με αγωνία και άλλοι με χαρά θα έλεγα να σας ανακρίνουν στο τέλος αυτής της κουβέντας που θα κάνουμε.

Θα ήθελα, όμως, να σας θέσω εγώ ένα πρώτο ερώτημα για θέματα που έχουν να κάνουν κυρίως με εξωτερική πολιτική. Προχθές ο Αρχιεπίσκοπος, ο κ.Χριστόδουλος, είπε ότι το βράδυ των Ιμίων η Ελλάδα υπέστη μια ταπείνωση. Αναρωτιέμαι δύο πράγματα. Πρώτον, πώς κρίνετε εσείς το γεγονός ότι ο προκαθήμενος της Εκκλησίας κάνει μια τέτοια δήλωση και το δεύτερο, τι απαντάτε στο μέσο Έλληνα ο οποίος μερικές φορές θεωρεί - είτε στα Ιμια, είτε με την ιστορία των S300 - ότι έγιναν κάποιες υποχωρήσεις από την πλευρά της Ελλάδος.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Ποιά ήταν η αντικειμενική επιδίωξη της Τουρκίας τη βραδιά των Ιμίων; Να καθίσει η Ελλάδα στο τραπέζι των

διαπραγματεύσεων και να λυθούν σε διαπραγματεύσεις, κάτω από την πίεση των γεγονότων, τα θέματα τα οποία θεωρεί η Τουρκία εκκρεμή.

Η Ελλάδα δεν κάθισε στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων, η Τουρκία απέτυχε στο σκοπό της. Τα Ιμια ήταν για την Ελλάδα μια επιτυχία, γιατί επέβαλε και πάλι τη μόνη αντιμετώπιση για τη λύση των προβλημάτων, την αντιμετώπιση με βάση τους κανόνες του διεθνούς δικαίου και με βάση τις διεθνείς συνθήκες.

Η Τουρκία έχει μια στρατηγική. Θέλει να μεταφέρει το επίπεδο της συζήτησης από το διεθνές δίκαιο, από τις διεθνείς συνθήκες, από τους κανόνες οι οποίοι ισχύουν για τις σχέσεις των χωρών στην ευρωπαϊκή ήπειρο, στο επίπεδο το στρατιωτικοπολιτικό, στο επίπεδο των σκοπιμοτήτων, γιατί εκεί αισθάνεται ότι έχει ένα προτέρημα, μπορεί να εκμεταλλευτεί τη στρατηγική της θέση.

Και γι' αυτό ασκεί πίεση, γι' αυτό προσπαθεί να στρατιωτικοποιήσει το όλο πρόβλημα, γι' αυτό προσπαθεί να επιβάλει ένταση. Κι εμείς πρέπει να έχουμε ακριβώς την αντίθετη τακτική. Η ένταση εξυπηρετεί την Τουρκία. Δεν πρέπει να πέφτουμε σ' αυτή την παγίδα. Πρέπει να επιμένουμε σταθερά, να αντιμετωπισθεί το όλο θέμα, της Κύπρου, του Αιγαίου, των σχέσεων Ελλάδος και Τουρκίας με βάση το πλέγμα των συνθηκών, με βάση το πλέγμα των κανόνων οι οποίοι κυριαρχούν σήμερα στην ευρωπαϊκή ήπειρο.

Αν το κάνουμε αυτό πετυχαίνουμε. Και έχουμε προχωρήσει, γιατί αυτή τη στιγμή η Τουρκία - και δεν πιστεύω να το αμφισβητεί κανένας - βρίσκεται σε πιο δύσκολη θέση απ' ό,τι ήταν λίγο καιρό πριν. Ήθελε να γίνει υποψήφια χώρα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Δεν έγινε. Δεν έγινε βέβαια γιατί δεν την ήθελαν κι άλλες χώρες, αλλά δεν έγινε γιατί υπήρχε συναίσθηση από τις ευρωπαϊκές χώρες ότι είναι μια δύναμη ταραχοποιός, επιθετική, δημιουργεί προβλήματα.

Θέλω να θυμίσω ότι στο Κάρντιφ, στη Σύνοδο Κορυφής, ο Πρόεδρος Κλίντον μου τηλεφώνησε στη μία η ώρα τη νύχτα και μου ζήτησε να γίνει η Τουρκία υποψήφια χώρα. Κι εγώ βεβαίως αρνήθηκα και η Τουρκία δεν έγινε υποψήφια χώρα. Τι δείχνει αυτό;

Δείχνει ότι η Τουρκία προσπαθεί να χρησιμοποιεί όλα τα μέσα, αλλά δεν μπορεί να πετύχει αυτό που είναι ο αντικειμενικός της στόχος.

Π.ΤΣΙΜΑΣ: Υπάρχουν πολλές ερωτήσεις κατά σύμπτωση για τα ελληνοτουρκικά θέματα, υπάρχουν και πολλές ερωτήσεις από αυτές που σας έχουν υποβληθεί και μερικές από αυτές θα διαλέξω. Αλλά, μου φαίνεται ότι δεν θέλατε να απαντήσετε καθόλου σε ό,τι αφορά το πρόσωπο του Αρχιεπισκόπου, το πολυσυζητημένο πρόσωπο αυτό.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Ο Αρχιεπίσκοπος εκφράζει απόψεις, ο Αρχιεπίσκοπος έχει τις απόψεις του. Εμείς ως υπεύθυνη κυβέρνηση

έχουμε τις απόψεις μας για την εξωτερική πολιτική της χώρας κι αυτές τις απόψεις εφαρμόζουμε.

Π.ΤΣΙΜΑΣ: Πώς είναι οι σχέσεις σας αλήθεια με τον Αρχιεπίσκοπο; Καλές ή κακές;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Οι σχέσεις μου είναι καλές. Αλλά εγώ πιστεύω - το έχω εκφράσει στον Αρχιεπίσκοπο και το έχω πει και δημόσια - η κυβέρνηση ασχολείται με τα θέματα της πολιτείας, η εκκλησία ασχολείται με τα θέματα της εκκλησίας.

Π.ΤΣΙΜΑΣ: Παίρνω μια ερώτηση από αυτές που έχουν γίνει και κατά σύμπτωση κολλάει στην ερώτηση που σας έκανε ο Α.Παπαχελάς. Ρωτά - το μεταφράζω γιατί είναι μια μακρά ερώτηση - "μήπως στ' αλήθεια έχουμε γίνει όμηρος της Τουρκίας; Θέλουμε την ΟΝΕ, ο στόχος μας είναι η ένταξη στην ΟΝΕ. Η Τουρκία μας κρατάει όμηρους, γιατί ξέρει ότι ένα θερμό επεισόδιο στο Αιγαίο, μια εμπλοκή της Ελλάδας με την Τουρκία στο Αιγαίο μπορεί να τινάξει στον αέρα όλα όσα έχουμε κάνει. Και είμαστε, συνεπώς, υποχρεωμένοι ως όμηροι να υποχωρούμε κάθε φορά που μας πιέζει, να την κατευνάζουμε, όπως έγινε με το θέμα των S300, για να μην έχουμε εμπλοκές.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Καθόλου. Πρώτα απ' όλα επιτρέψτε μου να ξεκαθαρίσω το θέμα των S300, γιατί το ανέφερε και ο κ.Παπαχελάς και το αναφέρατε εσείς ως παράδειγμα μιας δήθεν ομηρίας και το θεωρώ ότι δεν είναι παράδειγμα. Τι έκανε πάλι η Τουρκία σε σχέση με τους S300;

Εβαλε το θέμα των S300 στο προσκήνιο, η πυραυολογία κυριάρχησε στο Κυπριακό, ξεχάστηκε η κατοχή ενός τμήματος της Κύπρου από την Τουρκία και όλη η προσοχή της διεθνούς κοινότητας επικεντρώθηκε στον κίνδυνο ανάφλεξης, στον κίνδυνο πολέμου στην Κύπρο.

Τι θέλει η Κύπρος; Η Κύπρος θέλει δύο πράγματα. Το πρώτο να λυθεί το πολιτικό πρόβλημα και γι' αυτό το πολιτικό πρόβλημα πρέπει να είναι πάντα στο προσκήνιο και το δεύτερο, θέλει τον αφοπλισμό του νησιού. Να περιοριστούν τα όπλα εκεί. Η Κύπρος είναι αυτή τη στιγμή μια από τις περιοχές του πλανήτη όπου υπάρχουν περισσότερα όπλα.

Ο Πρόεδρος Κληρίδης είχε κάνει πρόταση να γίνει αφοπλισμός του νησιού. Με την κίνηση που έκανε η κυπριακή κυβέρνηση, την οποία στήριξε η ελληνική κυβέρνηση για τους S300, πετύχαμε δύο πράγματα.

Δύο αποφάσεις των Ηνωμένων Εθνών, η πρώτη υπενθύμισε ότι υπάρχει το πολιτικό πρόβλημα και η δεύτερη έθεσε για πρώτη φορά και θέλω να το πω για πρώτη φορά, με τον τρόπο που το έθεσε, το θέμα του αφοπλισμού του νησιού.

Ξαναφέραμε δηλαδή σε πρώτο πλάνο και το θέμα του πολιτικού προβλήματος, της κατοχής και το θέμα του αφοπλισμού. Εκεί θα πιέσουμε την Τουρκία, με την ανάγκη αφοπλισμού, με την παράβαση του διεθνούς

δικαίου. Δεν θα πιέσουμε την Τουρκία εγκαθιστώντας οπλικά συστήματα στην Κύπρο. Αυτά δεν οδηγούν πουθενά.

Όσον αφορά την ομηρία. Είπατε μία λέξη η οποία είναι πολύ ενοχλητική και είναι παραπλανητική. Τι θα πει ομηρία; Οτι εμείς δήθεν κάνουμε ό,τι θέλουν οι Τούρκοι; Μου φαίνεται ότι κάποιοι δεν έχουν αντιληφθεί την κατάσταση. Σκεφτείτε το 1980 για παράδειγμα. Τότε δεν υπήρχε αυτή η ένταση μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας, διότι η Ελλάδα δεν ήταν ακόμα σε μια πορεία συνεχούς ένταξης στην Ευρωπαϊκή Ένωση μεγαλύτερης διεύρυνσης των σχέσεών της.

Η απόστασή της από την Τουρκία ήταν μικρή σε σχέση με όλες τις χώρες της Ένωσης και τις ανεπτυγμένες χώρες. Από το '81 και μετά, που λειτούργησε η Ευρωπαϊκή Ένωση, η απόστασή της όλο και μεγαλώνει. Τώρα θα φτάσουμε στον κεντρικό πυρήνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Τουρκία είναι απ' έξω, είναι μακριά. Προχωρούν οι ενταξιακές διαπραγματεύσεις της Κύπρου.

Π.ΤΣΙΜΑΣ: Και δεν φοβάστε ότι αυτό μπορεί να το τινάξει στον αέρα η Τουρκία με ένα επεισόδιο στο Αιγαίο;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Οι ενταξιακές διαπραγματεύσεις της Κύπρου άρχισαν τον περασμένο Οκτώβρη, κάτι που δεν περίμεναν πολλοί και κάτι το οποίο ήταν ο στρατηγικός στόχος της Ελλάδος εδώ και πολλά χρόνια.

Κάναμε ένα τεράστιο βήμα. Η Τουρκία βλέπει ότι χάνει σ' αυτή τη διαδικασία, ότι και η Κύπρος βρίσκεται πιο κοντά στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Τι θα κάνει όταν χάνει σε όλα τα επίπεδα; Βεβαίως θα προσπαθήσει να υπάρξει ένταση. Βεβαίως θα προσπαθήσει να υπάρξει αναμέτρηση για να σταματήσει αυτή τη διαδικασία.

Γι' αυτό και τώρα τα πράγματα είναι πιο ζόρικα. Αλλά εμείς σ' αυτό απαντάμε ότι δεν μας ενδιαφέρει η επιθετικότητα. Εμείς θα προχωρήσουμε. Θα προχωρήσουμε την ένταξη στην ΟΝΕ, θα προχωρήσουμε και τις ενταξιακές διαπραγματεύσεις της Κύπρου. Και την ομηρία ας τη βλέπουν εκείνοι οι οποίοι προφανώς τους ενοχλεί το γεγονός ότι έχουμε πετύχει σ' αυτή την πορεία, την ειρηνική πορεία, διότι και ο ελληνικός λαός και η διεθνής κοινότητα δεν θέλουν πολεμικές αναμετρήσεις.

Αυτό που θέλουμε να πετύχουμε πρέπει να το πετύχουμε με ειρηνικά μέσα. Εχω κι εγώ ένταση γύρω από αυτό το θέμα, διότι λέγονται απαράδεκτες εκφράσεις.

Κι αυτή η έκφραση, ομηρία, η οποία χρησιμοποιείται, είναι απαράδεκτη, είναι μια έκφραση η οποία θέλει να δημιουργήσει την εντύπωση ότι δεν μπορούμε να κινηθούμε και δεν βλέπει ότι έχουμε κινηθεί αποφασιστικά.

Και επαναλαμβάνω, οι ενταξιακές διαπραγματεύσεις της Κύπρου είναι ένα μεγάλο βήμα. Πού την είδαν αυτοί οι κύριοι την ομηρία;

Π.ΤΣΙΜΑΣ: Εχω μια δήλωση του κ.Πάγκαλου την Παρασκευή στη Βουλή που λέει "Ήταν λάθος εξ αρχής και έπρεπε να το έχουμε διορθώσει εγκαίρως". Εχω μια δήλωση του κ.Τσοχατζόπουλου στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή που λέει "Δεν ήταν λάθος, ήταν σωστή απόφαση, απλώς μας δημιούργησε προβλήματα και το αλλάξαμε όταν έπρεπε να το αλλάξουμε". Ήταν λάθος ή δεν ήταν; Αν ήταν λάθος πότε το καταλάβατε;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Η απόφαση για τους S300 δεν πάρθηκε επί δικής μου πρωθυπουργίας. Η απόφαση για τους S300 ήταν μια απόφαση η οποία προφανώς τότε πάρθηκε για διάφορους λόγους, τακτικούς, στρατιωτικούς κλπ. Εμείς πετύχαμε, με τη λύση που έδωσε η κυπριακή κυβέρνηση και τη στήριξή μας, την καλύτερη δυνατή αξιοποίηση της όλης αυτής ρύθμισης του όλου θέματος, γιατί ξαναθέσαμε - όπως σας είπα - το Κυπριακό στο προσκήνιο.

Και έχουν αναλάβει και οι ΗΠΑ και η Μ.Βρετανία και η Ευρωπαϊκή Ένωση υποχρέωση με δηλώσεις τους να κινήσουν το Κυπριακό. Επειδή ήρθαν πολλοί και είπαν ότι "μα, αυτά είναι χαρτιά, αυτές είναι δηλώσεις, μα, τόσα χρόνια γίνονται δηλώσεις", πράγματι τόσα χρόνια γίνονται δηλώσεις αλλά το Κυπριακό ζει με χαρτιά, ζει με δηλώσεις.

Το Κυπριακό προχωρεί επειδή υπάρχει εγρήγορση της διεθνούς κοινότητας. Και όταν πέφτει αυτή η εγρήγορση εμείς έχουμε υποχρέωση να ξαναυπενθυμίζουμε το θέμα. Κι αυτό το καταφέραμε.

Π.ΤΣΙΜΑΣ: Καταλαβαίνω ότι μάλλον λάθος ήταν η απόφαση των S300, έστω κι αν εσείς ισχυρίζεστε ότι μας βγήκε σε καλό ενδεχομένως αυτό το λάθος. Επίσης, καταλαβαίνω ότι δεν δέχεστε συνεπώς, γιατί είμαι υποχρεωμένος να σας κάνω την ερώτηση, εκείνοι που ισχυρίζονται ότι η κυβέρνησή σας έχοντας το στόχο της ΟΝΕ, θέλοντας να έχει την καλή έξωθεν μαρτυρία από τους Ευρωπαίους εταίρους, ακολουθεί πολιτική κατευνασμού απέναντι στην Τουρκία και υποχωρεί σε ορισμένα θέματα.

Φέρνουν και το παράδειγμα Οτσαλάν, ότι η Ελλάδα αρνήθηκε να δώσει πολιτικό άσυλο στον Οτσαλάν. Στ' αλήθεια συνέβη αυτό;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Ο Οτσαλάν δεν ζήτησε πολιτικό άσυλο από την Ελλάδα. Η ελληνική κυβέρνηση έχει κάνει τη θέση της γνωστή, εδώ και καιρό. Ο Οτσαλάν είναι εκπρόσωπος των Κούρδων. Οι Κούρδοι μάχονται στην Τουρκία για την αυτονομία τους, την ανεξαρτησία τους.

Εάν έρθει ο Οτσαλάν εδώ στην Ελλάδα, θα τεκμηριώσει τον ισχυρισμό της Τουρκίας ότι η Ελλάδα υποκινεί την κούρδική δραστηριότητα στην Τουρκία, ότι η Ελλάδα βρίσκεται πίσω από τις δραστηριότητες του Οτσαλάν. Και αυτό θα είναι σε βάρος του κούρδικού λαού.

Εάν έρθει ο Οτσαλάν εδώ στην Ελλάδα, η Τουρκία θα έχει ένα πρόσθετο επιχείρημα μέσα σ' αυτή τη στρατιωτικοπολιτική τακτική που σας ανέφερα, να λέει "την ένταση τη δημιουργεί η Ελλάδα, την επιθετικότητα την έχει η Ελλάδα".

Π.ΤΣΙΜΑΣ: Το επιχείρημα το καταλαβαίνω. Εκείνο που δεν κατάλαβα είναι αν ήρθε ή δεν ήρθε, αν ζήτησε ή δεν ζήτησε άσυλο.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Ο Οτσαλάν δεν ζήτησε άσυλο.

Π.ΤΣΙΜΑΣ: Δεν ξέρω αν μπορούμε να κλείσουμε τον κύκλο των εθνικών θεμάτων, στα οποία είσασαν πολύ επιθετικός. Έχω την εντύπωση ότι σας ενοχλεί πολύ να σας κατηγορούν ότι κάνατε ενδοτική πολιτική απέναντι στην Τουρκία.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Οχι, αλλά εγώ έχω μια άλλη άποψη για το πώς πρέπει να γίνεται εξωτερική πολιτική. Υπάρχουν οι μικροί Ναπολέοντες, οι οποίοι αφθονούν εδώ στην Ελλάδα και οι οποίοι στο παρελθόν έχουν οδηγήσει την Ελλάδα σε μεγάλες ήττες. Και υπάρχει μια άλλη τακτική, η οποία θέτει στο επίκεντρο της πολιτικής της την προσπάθεια ειρηνικής επίλυσης μέσα σε ένα κόσμο σήμερα, ο οποίος έχει παραδεχτεί, ο οποίος δέχεται, ο οποίος αναγνωρίζει ότι μόνο αυτός είναι ο τρόπος.

Δεν είμαστε στο 1940, ούτε είμαστε στο 1912. Ας το καταλάβουν καλά μερικοί για να μπορέσει η Ελλάδα να πάει μπροστά και να μην έχει περιπέτειες.

Π.ΤΣΙΜΑΣ: Από τους ανθρώπους που επικοινωνήσαν ή προσπάθησαν να επικοινωνήσουν μαζί σας με το ταχυδρομείο, με το fax, με το e-mail; στατιστικά τα περισσότερα ερωτήματα αφορούσαν - και το περίμενα αυτό - την κρίση στην παιδεία, πολύ περισσότερο που η συντριπτική τους πλειοψηφία είναι νέοι άνθρωποι.

Θα ήθελα να δούμε μαζί μια φωτογραφία και να ζητήσω την αντίδρασή σας σ' αυτήν. Είναι η φωτογραφία του νεαρού που κάθεται σε μια παλιά πολυθρόνα κι έχει κλείσει το δρόμο, γύρω- γύρω είναι συγκεντρωμένοι οι άλλοι μαθητές, είναι και πολύ μικρός και η φωτογραφία έκανε εντύπωση.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Μου επιτρέπετε να κάνω ένα σχόλιο; Ένα παιδί 6 ετών σε μια πολυθρόνα στη μέση του δρόμου - είναι παράδειγμα μιας στημένης φωτογραφίας, η οποία θέλει να δείξει....

Π.ΤΣΙΜΑΣ: Δεν ήταν στημένη απ' όσο ξέρω.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Κάποιοι πήγαν το παιδί και το έστησαν στο δρόμο. Υπήρχαν άλλες φωτογραφίες οι οποίες ήταν πολύ πιο ενδεικτικές, που έδειχναν τον ενθουσιασμό των παιδιών, έδειχναν επίσης τη συμμετοχή των παιδιών και έδειχναν ότι ζούσαν το πρόβλημα. Αυτή είναι μια ψεύτικη φωτογραφία. Καλές φωτογραφίες είναι οι ζωντανές φωτογραφίες.

Π.ΤΣΙΜΑΣ: Ας μην συζητήσουμε τη φωτογραφία. Είχατε ποτέ την αίσθηση ότι τα παιδιά έχουν ένα δίκιο; Τους δίνετε δίκιο κάποια στιγμή όταν τα ακούγατε να φωνάζουν στο δρόμο;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Τα παιδιά έχουν ένα πρόβλημα με το σχολείο, ένα πρόβλημα με το περιβάλλον τους, ένα πρόβλημα πιθανώς και με τις οικογένειές τους. Δεν ανταποκρίνονται όλα αυτά στις προσδοκίες τους, αισθάνονται καταπίεση, έχουν αβεβαιότητα, δεν βλέπουν το μέλλον να διαγράφεται και γι' αυτό διαμαρτύρονται.

Άλλες φορές διαμαρτύρονται με άλλους τρόπους, διαμαρτύρονται και στην τάξη. Ηρθαν τα πράγματα έτσι ώστε τους δόθηκε η ευκαιρία μιας διαμαρτυρίας με αυτό τον τρόπο, με την κινητοποίηση. Αλλά εμείς ως υπεύθυνη κυβέρνηση για την παιδεία του τόπου και για τους νέους, πρέπει να απαντήσουμε σε ένα πολύ θεμελιακό ερώτημα.

"Αυτή η νεολαία στον αυριανό κόσμο θέλει να έχει μέλλον;". Κι αυτό το μέλλον θα το έχει μονάχα αν ξέρει ξένες γλώσσες, αν ξέρει πληροφορική, αν έχει κριτική ικανότητα, κριτική γνώση, αν ανεβάσουμε το επίπεδο της παιδείας. Για το συμφέρον των παιδιών μαχόμαστε και εμείς.

Π.ΤΣΙΜΑΣ: Αλλωστε προέρχεστε από την εκπαιδευτική κοινότητα. Αλλά, επειδή έχω μιλήσει πολλές φορές όλους αυτούς τους δύο μήνες με παιδιά, τα παιδιά δεν διαμαρτύρονται γιατί δεν θέλουν να μάθουν ξένες γλώσσες, γιατί δεν θέλουν να μάθουν πληροφορική.

Διαμαρτύρονται γιατί δεν μαθαίνουν ξένες γλώσσες, γιατί το σχολείο τους είναι άθλιο, γιατί το μάθημα της πληροφορικής δεν διδάσκεται, γιατί οι καθηγητές του είναι αδιάφοροι, γιατί τα σχολεία τους είναι άδεια.

Κι έχουν την εντύπωση ότι με αυτή την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση - αν μου επιτρέψετε τον όρο - τους δουλεύετε. Δηλαδή, εξακολουθείτε να τους έχετε στο ίδιο σχολείο, χωρίς να ξοδεύετε ούτε μία δραχμή για τη βελτίωσή του, με τους ίδιους καθηγητές, με τα ίδια βιβλία και απλώς τους αλλάζετε τον όγκο των μαθημάτων στα οποία θα εξετάζονται. Και λένε "μας δουλεύουν".

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Διαφωνώ ριζικά μαζί σας. Πρώτα απ' όλα ας πάρουμε το τι λέγεται από το λεγόμενο συντονιστικό των μαθητών. Μου λέτε ότι τα παιδιά θέλουν περισσότερες ξένες γλώσσες, περισσότερα κομπιούτερ κλπ.

Εγώ δεν άκουσα τίποτα τέτοιο. Εγώ άκουσα κατάργηση του νόμου, σαν να ξέρουν τα παιδιά αν είναι σωστή η εφαρμογή της επετηρίδας ή όχι, αν είναι σωστή η αξιολόγηση των καθηγητών ή όχι, αν είναι σωστό το ενιαίο λύκειο ή όχι.

Πάνω στα συγκεκριμένα θέματα δεν άκουσα τίποτα. Κι εγώ θα ήμουν πολύ ευχαριστημένος και πολύ χαρούμενος να άκουγα αυτά που

λέτε. Βεβαίως αυτά θέλουν τα παιδιά και θα τα κάνουμε. Μέσα στην προσπάθεια για το ενιαίο λύκειο υπάρχουν όλα αυτά τα προγράμματα.

Αυτή την περίοδο υπάρχουν προγράμματα 500 δις περίπου για την παιδεία, τα οποία θα εφαρμόσουμε ώστε στο 2000 περίπου όλα τα σχολεία να έχουν εργαστήρια πληροφορικής για παράδειγμα και ανεπτυγμένη διδασκαλία πληροφορικής, να διδάσκονται περισσότερες γλώσσες, να υπάρχουν καλύτεροι εκπαιδευτικοί με περισσότερη ικανότητα.

Π.ΤΣΙΜΑΣ: Το ερώτημα είναι γιατί δεν έγιναν πρώτα αυτά ή γιατί δεν άρχισε η εφαρμογή ενός νέου εκπαιδευτικού συστήματος σταδιακά, από τις πρώτες τάξεις και ξαφνικά βρέθηκαν τα παιδιά να πρέπει να αλλάξουν απλώς τον τρόπο των εξετάσεών τους στη δευτέρα λυκείου και να αισθάνονται ότι όλα είναι αυτό και τίποτε άλλο. Γιατί δεν παίρνουν τίποτε άλλο.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Δεν είναι όλα αυτό. Πρώτα απ' όλα ποιός είπε ότι η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση είναι μόνο αυτό; Η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση αρχίζει από το δημοτικό σχολείο όπου εισάγει και το ολοήμερο και επεκτείνει το ολοήμερο δημοτικό σχολείο για να μπορούν τα παιδιά να μένουν και το απόγευμα και τελειώνει στις μεταπτυχιακές σπουδές, οι οποίες αναπτύσσονται. Καλύπτει όλη τη γκάμα, δεν περιορίζεται στη δευτέρα λυκείου.

Π.ΤΣΙΜΑΣ: Ζωγραφίσατε μια κακή εκπαίδευση με καλύτερα χρώματα από όσα της αξίζουν. Η δημόσια εκπαίδευση στην Ελλάδα είναι πολύ χειρότερη από αυτό που περιγράφετε.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Εγώ θα συμφωνήσω μαζί σας ότι η εκπαίδευση στην Ελλάδα θέλει τρομακτική βελτίωση. Και η τρομακτική αυτή βελτίωση κάποτε επιτέλους πρέπει να ξεκινήσει. Η επετηρίδα ήταν ένα ταμπού, όπως ήταν ένα ταμπού η αξιολόγηση των καθηγητών. Εμείς αποφασίσαμε να σπάσουμε αυτά τα ταμπού.

Κάπου πρέπει να γίνει επιτέλους κι ένα ενιαίο λύκειο, το οποίο δεν θα δίνει μονάχα γνώσεις για τις εξετάσεις στο πανεπιστήμιο, αλλά θα δίνει ευρύτερες γνώσεις. Κάπου πρέπει να φτιάξουμε σωστή τεχνική, επαγγελματική εκπαίδευση. Πρέπει να αρχίσουμε, πρέπει να τα κάνουμε αυτά.

Π.ΤΣΙΜΑΣ: Δεν κατάλαβα γιατί αρχίζει από τη δευτέρα λυκείου.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Σας είπα καλύπτει όλη τη γκάμα. Χρειάζεται και η δευτέρα λυκείου. Χρειάζονται και τα προγράμματα της πρώτης λυκείου και τα προγράμματα της τρίτης λυκείου.

Π.ΤΣΙΜΑΣ: Ας ευχηθούμε να έχει ένα καλό τέλος αυτή η ιστορία και προς όφελος των παιδιών.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Βεβαίως. Θα έχει καλό τέλος και θα είναι προς όφελος των παιδιών. Αλλά θέλω να διευκρινίσω το εξής. Εχω πει και

άλλοτε και θέλω να το επαναλάβω: Η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση δεν είναι μια απόφαση θέσφατο και αυτό έγινε και τελείωσε.

Είναι μια διαδικασία όπου μέσα από την πράξη θα διαπιστώσουμε τι περπατάει, τι δεν περπατάει, όπου θα διαπιστώσουμε τι άλλο χρειάζεται, πού πρέπει να γίνουν ακόμη βελτιώσεις. Είναι μια διαδικασία η οποία θα είναι συνεχώς εξελισσόμενη και θα έχει ακριβώς ως στόχο να φτιάξουμε ένα καλύτερο δημόσιο δωρεάν σχολείο.

Π.ΤΣΙΜΑΣ: Ένας μαθητής θέτει την εξής ερώτηση: Εάν δεν είχαμε κατέβει στους δρόμους, εάν δεν είχαμε κάνει καταλήψεις, εάν δεν είχαμε κάνει φασαρία, αυτές έστω οι εκ των υστέρων σταδιακές βελτιώσεις που έχει κάνει μέχρι τώρα ο Υπουργός Παιδείας δεν θα είχαν γίνει.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Οχι, έχει πολύ λάθος διότι είχαμε δηλώσει εξ αρχής ότι θα υπάρχει μια συνεχής παρακολούθηση της πορείας της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης και θα γίνουν αλλαγές. Όπως αυτά που έγιναν δεν είναι και αυτά τα οποία εσείς θα ισχύσουν.

Θα υπάρχει μια επιτροπή και οι εκπαιδευτικοί που θα δουν, περπατάει το πράγμα, περπατάει σωστά ή πρέπει να γίνει κάτι άλλο; Κάθε μεταρρύθμιση αν θέλει να είναι σωστή μεταρρύθμιση, πρέπει να έχει το στοιχείο της ελαστικότητας για να μπορεί να προσαρμόζεται και να πετυχαίνει καλύτερο αποτέλεσμα.

Π.ΤΣΙΜΑΣ: Μια ερώτηση που έχει έρθει πάλι από κάποιον πολίτη. Έχει σημειώσει μια φράση σας. Λέτε ότι τις δημοσκοπήσεις που δείχνουν μια κάμψη της δημοτικότητας της κυβέρνησης τις βλέπω, αλλά δεν με επηρεάζουν. Τις αντιδράσεις τις βλέπω, αλλά εγώ θέλω να κάνω τη δουλειά μου.

Και το ερώτημα είναι, αν οι δημοσκοπήσεις σας λένε ότι δεν πάτε καλά, αν η ψήφος στις δημοτικές εκλογές σας λέει ότι κάτι δεν πάει καλά, αν οι κοινωνικές αντιδράσεις σας λένε ότι κάτι δεν πάει καλά, τι είναι αυτό που σας κάνει τόσο σίγουρο ότι πάτε καλά;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Το 1985 ως Υπουργός Εθνικής Οικονομίας εφάρμοσα ένα πρόγραμμα σταθεροποίησης. Όταν ανακοίνωσα τα μέτρα τον Οκτώβρη του '85, υπήρχε ένας ορμηγός αντιδράσεων. Όπως θυμάστε, τότε διασπάστηκε και η ΓΣΕΕ-και επί ενάμιση, σχεδόν-δύο χρόνια, η κοινή γνώμη πίστευε ότι αυτό το πρόγραμμα πηγαίνει σε λάθος δρόμο, ότι εμείς είμαστε ανάλητοι, δεν λαμβάνουμε υπόψη τις αντιδράσεις, ακριβώς αυτά τα οποία λέτε τώρα.

Όταν το 1987 σταμάτησε η εφαρμογή του προγράμματος, όταν φάνηκαν τα πρώτα αποτελέσματά του υπήρχε μια δραστική μεταστροφή της κοινής γνώμης. Και διαπιστώθηκε ότι αν είχε συνεχιστεί αυτή η πορεία, τότε θα είχαμε πολύ νωρίτερα πετύχει συγκεκριμένα αποτελέσματα για την Ελλάδα.

Δείτε μετά από δύο χρόνια διαμαρτυρίας, τις οποίες υπέστην και υπέστη και η κυβέρνηση, μετά από δύο χρόνια διαφωνίας της κοινής γνώμης όμως δείξαμε ότι ο δρόμος είναι σωστός. Εμείς ως κυβέρνηση έχουμε μια υποχρέωση, βάζουμε ορισμένους στόχους, διαγράφουμε μια πορεία.

Π.ΤΣΙΜΑΣ: Τι μου λέτε όμως; Οτι ένας πολίτης που δεν συμφωνεί στη διάρκεια αυτής της πορείας, έχω ένα άλλο e-mail πολύ χαρακτηριστικό που λέει "σας ψήφισα το 1996, διαφωνώ με μερικά πράγματα που κάνετε. Τι να κάνω; Να περιμένω 4 χρόνια, τις επόμενες εκλογές, για να μην σας ψηφίσω, για να σας δείξω ότι κάτι πρέπει να διορθώσετε;".

Εάν εσείς θεωρείτε ότι όλα τα κάνετε σωστά και όλες οι αντιδράσεις είναι επειδή ο κόσμος δεν καταλαβαίνει πάμε σε μια δημοκρατία της ανά τετραετία ψήφο και τίποτε άλλο.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Δεν είπα ότι τα κάνουμε όλα σωστά. Σίγουρα υπάρχουν και λάθη, σίγουρα πρέπει κάποια πράγματα να διορθώνονται, σίγουρα πρέπει να λαμβάνουμε υπόψη μας και τις αντιδράσεις του κοινού. Αλλά δεν σημαίνει, όμως, ότι επειδή υπάρχουν αντιδράσεις πρέπει να κάνουμε πίσω.

Τότε ποιά είναι η "αλтерνατίβα", την οποία μου δίνετε εσείς; Κάθε φορά δηλαδή που διαμαρτύρεται κάποιος πρέπει να σταματάμε;"

Π.ΤΣΙΜΑΣ: Δεν μπορώ να σας συστήσω τι θα κάνετε εγώ.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Πρέπει, όμως, να έχουμε κι εμείς ένα κριτήριο, κατά πόσο μια αντίδραση είναι δικαιολογημένη και κατά πόσο όχι. Είμαστε στην πολιτική πάρα πολλά χρόνια. Είμαστε ένα Κόμμα το οποίο έχει μέσα μέλη που ζουν την καθημερινή ζωή. Θέλουμε να είμαστε κοντά στους πολίτες και πιστεύω ότι έχουμε την ευαισθησία να καταλαβαίνουμε, όταν είναι κάτι λάθος, τι πρέπει να διορθώσουμε. Και έχουμε και την ευαισθησία να καταλάβουμε τι πρέπει να γίνει για να βελτωθούν τα τρωτά και τα κακώς κείμενα που υπάρχουν στην ελληνική κοινωνία.

Π.ΤΣΙΜΑΣ: Μιλώντας για πολίτες, καιρός να δώσω πάλι το λόγο στον Α.Παπαχελά. Μιλάμε ήδη αρκετή ώρα και φαντάζομαι ότι ήδη έχουν φανεί οι πρώτες αντιδράσεις και ενδεχομένως οι πρώτες διαθέσεις για ερωτήσεις παρακάτω.

Α.ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ: Εγώ ήθελα να ρωτήσω το εξής, γιατί, από τις κουβέντες που κάναμε πριν, αυτό ίσως βγήκε. Πολλοί εδώ και αλλού λένε ότι καλή η ΟΝΕ, μακάρι να την πετύχουμε, αλλά από εκεί και πέρα υπάρχουν ορισμένα πολύ ζωντανά πραγματικά καθημερινά προβλήματα.

Ενα από αυτά το οποίο έχει ακουστεί είναι το πρόβλημα της εγκληματικότητας. Αναρωτιέμαι, εσείς κ.Πρόεδρε - για παράδειγμα - έχετε κάποιον στο περιβάλλον σας, στην οικογένειά σας ή κάπου αλλού που έχει πέσει θύμα μιας τέτοιας εγκληματικής πράξης; Αισθάνεστε ευθύνη

όταν συμβαίνει κάτι τέτοιο; Έχετε αντιληφθεί ότι αυτό είναι πρόβλημα της κοινωνίας και τι μπορεί να γίνει για να αλλάξει αυτή η κατάσταση;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Το πρόβλημα της ασφάλειας είναι ένα πρόβλημα που μας απασχολεί. Κι αν ακόμα εγώ προσωπικά ή κάποιος άλλος στο άμεσό μου περιβάλλον δεν υπήρξε θύμα μιας παράνομης πράξης, δεν σημαίνει ότι δεν το συναισθάνομαι και δεν σημαίνει ότι δεν αισθάνομαι υποχρέωση να το αντιμετωπίσω αποτελεσματικά.

Αλλοίμονο μονάχα αν αυτά τα προβλήματα, τα οποία εγώ ζω προσωπικά, είναι προβλήματα τα οποία με απασχολούν. Με απασχολούν όλα τα προβλήματα τα οποία απασχολούν τους πολίτες, αυτή είναι η δουλειά μου.

Όσον αφορά το πρόβλημα της ασφάλειας, πρόσφατα ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης παρουσίασε ένα πρόγραμμα για περισσότερη αστυνομία στους δρόμους, για περισσότερα μέσα, για περισσότερες περιπολίες, για περισσότερο έλεγχο των λαθρομεταναστών και πιστεύουμε ότι σιγά-σιγά θα βελτιώσουμε την κατάσταση.

Α.ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ: Το πρόβλημα το οποίο συζητιέται εδώ είναι για παράδειγμα - και κάποιος νεαρός μου το έλεγε πριν εδώ - ότι με την ΟΝΕ τι θα αλλάξει πραγματικά στη ζωή του μέσου ανθρώπου; Δηλαδή, πέρα από τα επιτόκια που θα κατέβουν και θα μπορεί να πάρει ένα δάνειο για παράδειγμα, που είναι ένα πολύ επιτυχημένο παράδειγμα, τι ακριβώς θα αλλάξει στη ζωή του μέσου ανθρώπου μετά την ΟΝΕ; Αυτό είναι ένα ερώτημα που πολλοί θέτουν και εδώ και αλλού.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Το πρώτο είναι τι κερδίζει συγκεκριμένα ο πολίτης. Και εγώ θέλω να αναφέρω το εξής παράδειγμα. Το 1981 πήγα στις Βρυξέλλες ως Υπουργός. Για να αγοράσω ένα βέλγικο φράγκο πλήρωσα μία ελληνική δραχμή. Αν πάτε σήμερα στις Βρυξέλλες, θα δώσετε 8 ή 9 ελληνικές δραχμές για να αγοράσετε ένα βέλγικο φράγκο.

Είμαστε 8 σκαλιά πιο κάτω - για να το πω πιο απλά - γίναμε 8 φορές πιο φτωχοί από το '81 μέχρι σήμερα. Σήμερα η δραχμή είναι δυνατή. Όταν μπορούμε αύριο στην ΟΝΕ, αυτό το φαινόμενο το οποίο ανέφερα δεν θα μπορεί να συμβεί. Διότι όλοι οι Έλληνες πολίτες θα έχουν το ίδιο νόμισμα που έχουν οι άλλοι πολίτες της Ευρώπης.

Θα αναφέρω ένα δεύτερο παράδειγμα, επειδή λέχθηκε ότι μπορούμε να πάρουμε ένα στεγαστικό δάνειο πιο εύκολα. Ήδη, σήμερα, όποιος πήρε ένα στεγαστικό δάνειο ύψους 10 εκατομμυρίων πριν δύο χρόνια, πληρώνει 50.000 δρχ. το μήνα λιγότερο επιτόκιο.

Το τρίτο παράδειγμα, αυτούς οι οποίοι ενδιαφέρονται για την παιδεία, την υγεία κλπ. και αφορά κι εσάς "τι μετά την ΟΝΕ;". Πριν λίγο καιρό πλήρωνε η Ελλάδα το 12% του παραγόμενου εθνικού προϊόντος, αυτού που παράγουμε όλοι οι Έλληνες, το 12% πήγαινε για πληρωμή των τόκων.

Αυτή τη στιγμή πάει λιγότερο και όταν μπορούμε στην ΟΝΕ θα πηγαίνει πολύ λιγότερο. Θα περισσέψει ένα πολύ μεγάλο ποσό που πληρώνουμε για τους τόκους. Δεν θα το πληρώνουμε πια. Αυτό θα το χρησιμοποιήσουμε για την παιδεία.

Π.ΤΣΙΜΑΣ: Αυτό είναι κάποιος που το είπε "το πακέτο Σημίτη";

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Η έκφραση "πακέτο Σημίτη" είναι μία έκφραση που δεν μου αρέσει, αλλά είναι το πακέτο το οποίο θα προκύψει από τα οφέλη τα οποία θα έχουμε από τη δραστική μείωση των επιτοκίων και την ένταξη.

Π.ΤΣΙΜΑΣ: Έχετε ύψος;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Είναι εκατοντάδες δισεκατομμύρια και εξαρτάται από την γενική εξέλιξη, αν θα είναι 200, 300, 400, 500, 600, μπορεί να φτάσει και ένα τέτοιο ποσό.

Π.ΤΣΙΜΑΣ: Πάμε παρακάτω.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Και το τέλος, ένα λεπτό, θέλω να πω και κάτι, γιατί και αυτό αφορά κάθε πολίτη και σήμερα η ακρίβεια είναι λιγότερη απ' ότι ήταν παλιά. Αύριο θα είναι η ακρίβεια πολύ λιγότερη. Ποιον ωφελεί η σταθερότητα της οικονομίας και η πτώση του πληθωρισμού; Τον εργαζόμενο ωφελεί. Τον μισθωτό ωφελεί. Οχι εκείνον, ο οποίος βεβαίως είναι βιομήχανος και λέει ότι οι αξίες ανεβαίνουν με τον πληθωρισμό.

Π.ΤΣΙΜΑΣ: Καλά, ας υποθέσουμε ότι όταν μπορούμε στην ΟΝΕ όλα θα πάνε καλά.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Ανεξάντλητο το πακέτο.

Π.ΤΣΙΜΑΣ: Είναι ανεξάντλητο, δυο χιλιάδες ερωτήσεις. Ένας άνθρωπος μου έστειλε τη φορολογική του δήλωση ένα εκκαθαριστικό του '93 και ένα εκκαθαριστικό του '98. Του '93 το στρογγυλεύω, πλήρωσε, είχε 3 εκατομμύρια δηλωμένο εισόδημα, πλήρωσε 150 χιλιάδες φόρο.

Το '98 είχε 5 εκατομμύρια εισόδημα και πλήρωσε 600 χιλιάδες φόρο. Το εισόδημά του αυξήθηκε κατά 40%, ο φόρος που πλήρωσε αυξήθηκε κατά 400%. Εδώ υπάρχει ένα ερώτημα: Ποιός πλήρωσε το κόστος των όποιων προσδοκόμενων ωφελειών από την ένταξή μας;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: -Με συγχωρείτε, δεν έχω υπόψη μου, θα έπρεπε να δω τα στοιχεία, γιατί δεν μπορώ να σας απαντήσω έτσι με κάποιους αριθμούς, εάν αυτά αφορούν πρακαταβολές, αν άλλαξε η προκαταβολή μέσα στη διάρκεια του '98, εάν υπάρχουν κάποιοι ορισμένοι ειδικοί λόγοι οι οποίοι οδήγησαν σ' αυτή τη φορολογία.

Είναι γεγονός, ότι...

Π.ΤΣΙΜΑΣ: Όλα αυτά που λέτε τα έχω ελέγξει εγώ όσο μπορούσα να τα ελέγξω και είναι...

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Είναι γεγονός ότι η φορολογική επιβάρυνση με την πάροδο του χρόνου αυξήθηκε, διότι δεν υπήρχε η λεγόμενη

τιμαριθμοποίηση της φορολογικής κλίμακας, όπως δεν υπήρξε η αύξηση του αφορολογήτου ορίου.

Π.ΤΣΙΜΑΣ: Έχετε κάτι να καταθέσετε και γι' αυτό;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Αλλά, σας είπα πριν αυτό που αποκαλέσατε το "πακέτο Σημίτη". Σας είπα πριν ότι ήδη με την πτώση των επιτοκίων υπάρχουν περιθώρια. Και έχω δηλώσει και το δηλώνω και τώρα στην εκπομπή σας επειδή μου το ρωτήσατε, (το έχω κάνει ήδη από τον Γενάρη), είναι σε εξέλιξη μία συζήτηση σε σχέση με τη φορολογική νομοθεσία και ότι θα υπάρξουν κινήσεις, διότι θεωρούμε ότι η φορολογική επιβάρυνση είναι μεγάλη, ότι η φορολογική επιβάρυνση στους μισθωτούς ιδίως πρέπει να μειωθεί και να επιτύχουμε μία τέτοια φορολογική επιβάρυνση η οποία θα τους δώσει περισσότερη άνεση.

Ταυτόχρονα βέβαια θα πρέπει να κάνουμε την προσπάθεια να πληρώνουν και φόρους ακόμα και εκείνοι που διαφεύγουν, παρά την προσπάθεια.

Π.ΤΣΙΜΑΣ: Αυτή είναι μια μεγάλη συζήτηση. Για τους άλλους, γι' αυτούς που τον πληρώνουν τον φόρο τους και τον ακριβοπληρώνουν, αυτό που λέτε η μεγάλη συζήτηση, πού οδηγείται; Μπορείτε να μου δώσετε κάποια στοιχεία, κάποια συγκεκριμένα πράγματα;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Ακριβώς σ' αυτά τα θέματα που σας είπα, τιμαριθμοποίηση, αύξηση του αφορολογήτου ορίου, μείωση των συντελεστών. Όλα αυτά ανάλογα με τις δυνατότητες και βαθμιαία. Αλλά αυτός είναι ο πρώτος στόχος μας.

Π.ΤΣΙΜΑΣ: Έχει κανείς την αίσθηση όταν σας ακούει, ότι η δουλειά σας και η αποστολή σας αισθάνεστε ότι τελειώνει την ημέρα που θα σας δοθεί η ευτυχία να υπογράψετε το περίφημο χαρτί της συμμετοχής της Ελλάδας στην ΟΝΕ.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Κάθε άλλο μάλιστα. Όταν υπογράψουμε το περίφημο χαρτί, θα έχουμε ένα κεκτημένο. Αφού έχουμε αυτό το κεκτημένο, θα το έχουμε βάλει στην μπάντα, έχουμε να κάνουμε πολύ δουλειά ακόμα.

Έχουμε να κάνουμε δουλειά για να αυξήσουμε την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας, την παραγωγικότητα, διαρθρωτικές αλλαγές, να δούμε μεγάλα προβλήματα. Και έχω αναφέρει ενδεικτικά ένα πρόβλημα το οποίο πρέπει να είναι αντικείμενο συζήτησης: οι 35 ώρες εργασίας, το 35ωρο όπως λέγεται.

Π.ΤΣΙΜΑΣ: Αλέξη, νομίζω ότι παρότι ο όγκος των ερωτήσεων που έχω στην πλάτη μου είναι πάρα πολύ μεγάλος, θα αρκεστώ στη διαβεβαίωση ότι θα τις πάρει μαζί του φεύγοντας ο Πρωθυπουργός και νομίζω ότι αν δεν έχεις αντίρρηση, ήρθε η ώρα να κάνουμε τις ερωτήσεις που τουλάχιστον σε εμάς τους δημοσιογράφους, αλλά έχω την εντύπωση και στους πολλούς τηλεθεατές, αρέσουν περισσότερο. Δηλαδή οι ερωτήσεις για την πολιτική κατάσταση.

Α.ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ: Ναι. Με την ευκαιρία κύριε Πρόεδρε να σας ρωτήσω, κατά πόσο εσείς βλέπετε ότι μέχρι την επόμενη εκλογική αναμέτρηση, αυτό το σημερινό πολιτικό τοπίο μπορεί και θα έχει αλλάξει. Και ας το πω λίγο πιο χαλαρά μια και σας προκαλέσαμε και ένταση μέχρι τώρα απ' ότι είδα με τα εθνικά θέματα και με άλλα, εσείς τί προτιμάτε για αντίπαλο τον κ.Αβραμόπουλο ή τον κ.Καραμανλή;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Εμένα δεν με ενδιαφέρει ποιος θα είναι αντίπαλος. Αντίπαλος ή ο ένας ή ο άλλος είναι από την άλλη παράταξη. Πιστεύω ότι μπορούμε να αντιμετωπίσουμε αποτελεσματικά και τον έναν και τον άλλον. Εκείνο που είναι επιβεβλημένο για μας είναι να δουλέψουμε καλά τα προγράμματά μας και να πραγματοποιήσουμε το έργο μας. Και αν το κάνουμε αυτό, ο οιοσδήποτε αντίπαλος για μας δεν είναι επικίνδυνος.

Α.ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ: Υπάρχει μία ερώτηση που συνήθως γίνεται στις δημοσκοπήσεις τις τελευταίες προς τους πολίτες και θα σας την κάνω και εσάς. Λέει η ερώτηση: "Θεωρείτε θετικό να δημιουργηθούν καινούργια κόμματα; Θεωρείτε θετικό να αλλάξει το πολιτικό σκηνικό"; Σας ρωτώ, εσείς το θεωρείτε θετικό;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Δεν είμαι υπέρ της άποψης ότι πρέπει να ακολουθήσουμε μία εξέλιξη, η οποία θα οδηγήσει στην ιταλοποίηση της ελληνικής πολιτικής ζωής, δηλαδή πολλά μικρά κόμματα τα οποία αλλάζουν συμμαχίες, συνεργασίες, πέφτουν οι κυβερνήσεις. Στην Ιταλία νομίζω ότι μετά το τέλος του παγκόσμιου πολέμου, δεν υπήρξε ποτέ μία κυβέρνηση η οποία διάρκεσε τέσσερα χρόνια.

Και ο κ.Πρόντι ο οποίος παραιτήθηκε μετά από 2,5 ή 3 χρόνια; ήταν από τις σπάνιες κυβερνήσεις οι οποίες επέζησαν τόσο πολύ.

Π.ΤΣΙΜΑΣ: Δεν σας συγκινεί συνεπώς η ιδέα των συμμαχικών κυβερνήσεων;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Πρέπει να υπάρχει πολιτική σταθερότητα στην Ελλάδα για να λύσουμε τα προβλήματά μας και γι' αυτό είμαι για ένα σύστημα πολιτικό εκλογικό, το οποίο εγγυάται αυτή την πολιτική σταθερότητα. Από εκεί και πέρα πρέπει να υπάρχουν και διάφοροι κομματικοί σχηματισμοί, για να εκφράζονται οι διάφορες τάσεις και απόψεις. Πιστεύω όμως ότι κεντρική επιδίωξη οφείλουμε να έχουμε την πολιτική σταθερότητα.

Π.ΤΣΙΜΑΣ: Αν κατάλαβα καλά, δεν έχετε σκοπό να αλλάξετε τον εκλογικό νόμο;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Δεν έχω σκοπό να αλλάξω τον εκλογικό νόμο.

Π.ΤΣΙΜΑΣ: Δεν σας ξαναρωτάω, αν τον Ιούνιο θα γίνουν διπλές εκλογές. Το έχετε πει πολύ κατηγορηματικά και πολύ πρόσφατα.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Και επαναλαμβάνω και πάλι ότι δεν πρόκειται τον Ιούνιο να γίνουν διπλές εκλογές.

Π.ΤΣΙΜΑΣ: Έτσι πάει και η καρδιά του κ.Αβραμόπουλου στη θέση της, διότι δεν θα ήθελε να κάνει στην...

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Αυτό αφορά τον κ.Αβραμόπουλο. Εγώ έχω ένα πολύ συγκεκριμένο λόγο και θέλω να τον επαναλάβω. Εχω ξεκινήσει μία δουλειά. Αυτή τη δουλειά θέλω να την ολοκληρώσω: την Ενταξη της Ελλάδας στην ΟΝΕ. Και δεν πρόκειται να τη θυσιάσω σε τακτικούς ελιγμούς για να εμποδίσω τον έναν, να ενισχύσω τον άλλον κλπ.

Π.ΤΣΙΜΑΣ: Είπατε και πάλι τώρα δα ότι οι εκλογές δεν θα γίνουν τον Ιούνιο. Να σας ρωτήσω πότε θα γίνουν; Σας έχει αποδοθεί η πρόβλεψη ότι θα γίνουν στην ημερομηνία τη συνταγματική της εκλογής του νέου Προέδρου της Δημοκρατίας αν δεν γίνουν νωρίτερα, διότι προβλέπεται ότι δεν θα συμπράξει η Νέα Δημοκρατία σ' αυτή την εκλογή. Εσείς θα προτείνετε τον κ.Στεφανόπουλο ξανά; Το έχετε αποφασίσει; Το έχετε σκεφτεί;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Εμείς θα προτείνουμε πάλι τον κ.Στεφανόπουλο. Ο κ.Στεφανόπουλος είναι ένας πολύ άξιος Πρόεδρος της Δημοκρατίας, πολύ ικανός, ο οποίος ετήρησε σωστά όλες τις επιταγές του Συντάγματος και πιστεύουμε ότι πρέπει να είναι και Πρόεδρος της Δημοκρατίας για την επόμενη 4ετία.

Ελπίζω βέβαια -θέλω να τονίσω- ότι και τα άλλα κόμματα αποδέχονται αυτή την γνώμη και θα είναι ομόθυμη η στήριξή του. Εχω ακούσει από πλευράς του κ.Εβερτ δύο φορές την πρόβλεψη ότι θα γίνουν τον Μάρτη ή τον Απρίλη οι εκλογές, γιατί η Νέα Δημοκρατία δεν πρόκειται να υποστηρίξει τον κ.Στεφανόπουλο.

Απάντηση σ' αυτό το θέμα από πλευράς του κ.Καραμανλή δεν υπήρξε. Εικάζω ότι ο κ.Καραμανλής ακολουθεί τον κ.Εβερτ. Ελπίζω να αναθεωρήσει την θέση του. Και θέλω επίσης να τονίσω, επειδή με ρωτήσατε γι' αυτό το θέμα, ότι κατά τη διάρκεια της συζήτησης για την αναθεώρηση του Συντάγματος, όταν το ΠΑΣΟΚ επρότεινε να υπάρξει μία αλλαγή του Συντάγματος για να μην οδηγείται η χώρα σε εκλογές, όταν οι ψηφοφορίες για τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας δεν αποδίδουν, η Νέα Δημοκρατία είπε, "προς Θεού, δεν έχει συμβεί αυτό στο παρελθόν να οδηγηθούμε σε εκλογές, γιατί να αλλάξουμε το Σύνταγμα;". Θέλω να δω πώς θα χειριστούν τώρα το θέμα όταν ασπάζονται τις απόψεις του κ.Εβερτ.

Π.ΤΣΙΜΑΣ: -Να έρθω λίγο σε πιο προσωπικές ερωτήσεις. Θα διεκδικήσετε προφανώς επικεφαλής του ΠΑΣΟΚ τις επόμενες εκλογές, όποτε και αν αυτές γίνουν. Θυμάμαι ότι όταν εκλεγήκατε υπήρχε η περίφημη φόρμουλα 2 + 4 και αναρωτιέμαι αν έχει μέσα σας διαμορφωθεί η ιδέα για το πότε βλέπετε να τελειώνει η εποχή Σημίτη για το ΠΑΣΟΚ και πώς θα είναι το ΠΑΣΟΚ μετά τον Σημίτη.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Κύριε Τσίμα αυτή τη στιγμή με ενδιαφέρει το τί θα γίνει μέχρι το 2000, το 2000 και το τί θα κάνουμε στην τετραετία 2000-2004.

Π.ΤΣΙΜΑΣ: Το ερώτημα είναι σαφές.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Αφήστε άλλους με τη φαντασία τους να διαγράψουν το τί θα γίνει μετά. Δεν με απασχολούν τέτοιοι χρονικοί ορίζοντες αυτή τη στιγμή.

Π.ΤΣΙΜΑΣ: Είχατε πει κάποτε ότι δυο θητείες για έναν Πρωθυπουργό είναι αρκετές. Αυτό σημαίνει ότι αν κερδίσετε τις επόμενες εκλογές, το 2004 αισθάνεστε ότι θα πρέπει να τις ξαναδιεκδικήσετε ή θα το αποφασίσετε τότε;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Θα το αποφασίσω τότε. Αλλά έχω την άποψη ότι πρέπει πάντα να υπάρχουν αλλαγές. Κανένας δεν είναι εσαεί σε μία θέση και ότι μπορεί να προσφέρει αποχωρώντας μία ορισμένη στιγμή για να αναλάβουν κι άλλοι νεότεροί του και με νέες εμπειρίες τη δουλειά.

Δεν είμαι της άποψης ότι όποιος έρχεται σε μία θέση πρέπει να μένει. Είμαι της άποψης ότι όποιος έρχεται σε μία θέση πρέπει να προσφέρει, να προσφέρει όσο μπορεί, όσο επιβάλλουν οι συνθήκες, όσο προσφέρονται οι συνθήκες, αλλά σ' αυτή την κοινωνία και στην πολιτική ζωή πρέπει να υπάρχει ανανέωση.

Π.ΤΣΙΜΑΣ: Εχετε κάποια ιδέα για το πώς φαντάζεστε ότι θα είναι ο άνθρωπος που θα σας διαδεχθεί; Θα είναι προφανώς νεότερός σας; Της νέας γενιάς;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Νομίζω ότι είναι μία...

Π.ΤΣΙΜΑΣ: Πρόωρο. Το συζητάνε όμως μέσα στο Κόμμα σας πολύ. Ηδη ακούω για δίδυμο Λαλιώτη-Βενιζέλου.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Αυτές είναι συζητήσεις πιστεύω μελλοντολογικές, οι οποίες αυτή τη στιγμή δεν έχουν βάση.

Π.ΤΣΙΜΑΣ: Να σας προσγειώσω στο παρόν. Το παρόν είναι το επόμενο Συνέδριο του ΠΑΣΟΚ. Το επικείμενο Συνέδριο του ΠΑΣΟΚ. Η αλήθεια είναι ότι το κλίμα μιας διαίρεσης, μιας αντιπαράθεσης τάσεων ή στρατοπέδων που υπήρχε στο προηγούμενο Συνέδριο δεν έχει ξεπεραστεί. Θα το βρείτε μπροστά σας. Εχετε σκοπό να κάνετε κάτι; Μπορείτε να κάνετε κάτι; Θέλετε να κάνετε κάτι για να ενώσετε το ΠΑΣΟΚ όπως πολλές φορές λέτε;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Όταν ζούσε ο Ανδρέας Παπανδρέου, πολλοί λέγανε ότι αν φύγει τότε θα διασπαστεί το ΠΑΣΟΚ; θα γίνει χίλια κομμάτια, θα έχει την ίδια τύχη που είχε το κόμμα των φιλελευθέρων όταν ο Ελευθέριος Βενιζέλος δεν ήταν πια παρών. Ξφυγε ο Ανδρέας Παπανδρέου και το ΠΑΣΟΚ έμεινε ενωμένο. Οχι μονάχα έμεινε ενωμένο, αλλά κέρδισε τις εκλογές.

Π.ΤΣΙΜΑΣ: Αναγκαστήκατε να πάτε στην Βιέννη για να συναντήσετε τον Ακη Τσοχατζόπουλο προχθές.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Οχι. Με τον κ.Τσοχατζόπουλο είμαστε μαζί στην Βιέννη στην αντιπροσωπεία. Και τί το πιο ευχάριστο, να συζητάς με όλους που βρίσκονται στην αντιπροσωπεία για διάφορα προβλήματα.

Π.ΤΣΙΜΑΣ: Και στη συνάντηση αυτή έγινε συζήτηση.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Δεν πήγαμε στην Βιέννη για να συζητήσουμε. Ενα λεπτό. Το πρώτο το οποίο θέλω να τονίσω, είναι ότι πετύχαμε και θέλω να μιλήσω και σε προσωπικό τόνο, επέτυχα όλο αυτό το χρόνο να διατηρήσω την ενότητα του ΠΑΣΟΚ. Κάτι, όπως μου λέτε τώρα, λένε στο Συνέδριο θα υπάρχει διαμάχη, θα υπάρχει αντιπαράθεση.

Ναι, μπορεί να υπάρχει διαμάχη, μπορεί να υπάρχει αντιπαράθεση. Αυτό το κόμμα, όμως, έχει δουλέψει τα τρία τελευταία χρόνια με πιο δημοκρατικό τρόπο απ' ό,τι είχε δουλέψει στο παρελθόν. Τι θέλουμε δηλαδή; Ενα μονολιθικό κόμμα; Ενα σταλινικό κόμμα;

Π.ΤΣΙΜΑΣ: Προφανώς, δεν το θέλουμε.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Πιστεύω ότι κανένας δεν το θέλει, όχι μόνο εσείς οι δημοσιογράφοι. Υπάρχουν διαφορές, υπάρχουν φιλοδοξίες, υπάρχουν αναμετρήσεις, αλλά να μην τις μεγιστοποιούμε και να παρουσιάζουμε αυτή την παράταξη ως μια παράταξη, η οποία δεν είχε μια ενιαία πορεία, διότι τα πράγματα διαψεύδουν τα όσα λέγονται και επιβεβαιώνουν ό,τι υπήρχε.

Π.ΤΣΙΜΑΣ: Μια τελευταία ερώτηση για το θέμα αυτό το εσωκομματικό του ΠΑΣΟΚ που έχει πολυσυζητηθεί. Έχουν πολλοί πει ότι δεν θα έπρεπε σ' αυτό το Συνέδριο να υπάρχει άλλος υποψήφιος για την προεδρία του κόμματος. Εσείς δεν έχετε πει. Προσωπικά, θα σας ενοχλούσε αν κάποιος στέλεχος του ΠΑΣΟΚ έβαζε υποψηφιότητα για Πρόεδρος;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Οχι, καθόλου δεν θα με ενοχλούσε. Πρώτον, έχω δηλώσει ότι θα γίνει ψηφοφορία για την εκλογή του Προέδρου. Γιατί, όπως ίσως θυμάστε, παλιά δεν γίνονταν ψηφοφορίες, ο Πρόεδρος εκλεγόταν διά βοής.

Το δεύτερο, έχω επίσης δηλώσει ότι ο καθένας είναι ελεύθερος να είναι υποψήφιος σύμφωνα με τους όρους του καταστατικού, το οποίο υπάρχει εδώ και πολύ καιρό και δεν το φτιάξαμε εμείς.

Π.ΤΣΙΜΑΣ: Θα ήθελα να κλείσω με 1-2 προσωπικές ερωτήσεις, τις οποίες ομολογώ δεν θα έκανα, εάν δεν είχαν έρθει τόσες πολλές ερωτήσεις από τους ανθρώπους που επικοινωνήσαν μαζί μας.

Όπως θα δείτε όταν θα σας δώσω το φάκελο, υπάρχουν τουλάχιστον 100 διαφορετικοί άνθρωποι που με ρωτάνε, ρώτα τον αυτό τον άνθρωπο "στην προσωπική του ζωή είναι τόσο αυστηρός και απρόσιτος, όπως τον βλέπουμε στις δημόσιες εμφανίσεις του; Πάει σινεμά, βλέπει θέατρο, χορεύει, διαβάζει βιβλία;". Υπάρχουν πάρα πολλές τέτοιου είδους ερωτήσεις που συνοψίζονται εν τέλει σε μία.

Κάποιος θα έλεγε ότι είστε ένα μικρό επικοινωνιακό πρόβλημα. Σε μια εποχή που όλοι οι πολιτικοί στον κόσμο - παρά τη θέλησή τους ή

με τη θέλησή τους - είναι κάθε μέρα μπροστά στις κάμερες, η σύζυγός σας δεν έχει δώσει ούτε μία συνέντευξη σε ένα μέσο ενημέρωσης κι αν δω την κόρη σας στο δρόμο εγώ που είμαι πολλά χρόνια πολιτικός συντάκτης δεν θα τη γνωρίσω. Τι είναι αυτό; Φοβάστε τη δημοσιότητα; Κρύβεστε;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Καθόλου. Εχω μια διαφορετική αντίληψη για τη σχέση πολιτικής, ιδιωτικής ζωής και ΜΜΕ. Πάω σινεμά, πάω θέατρο, κάνω περιπάτους, πάω σε εστιατόρια, σε ταβέρνες, αλλά δεν φωνάζω τις κάμερες να με συνοδεύουν για να με δείχνουν και να αποδεικνύω με τον τρόπο αυτό ότι ζω όπως όλοι οι άλλοι πολίτες.

Γιατί πιστεύω ότι η ιδιωτική ζωή ενός πολιτικού είναι μια ιδιωτική ζωή που ενδιαφέρει το κοινό σε σχέση με την πολιτική. Από εκεί και πέρα, εάν στήσουμε τις κάμερες μέσα στα δωμάτιά μας, τότε τα δευτερεύοντα θα γίνουν πρωτεύοντα και τα πρωτεύοντα θα γίνουν δευτερεύοντα.

Δεν θα ενδιαφέρει η πολιτική, αλλά θα είμαστε ένα περιοδικό ποικίλης ύλης, όπου θα κυριαρχούν οι φωτογραφίες της καθημερινής ζωής. Δεν πιστεύω ότι ο τρόπος αυτός πολιτικής, όπου επιδεικνύουμε συνεχώς τη δική μας προσωπικότητα είναι ένας τρόπος πολιτικής που βοηθά τους πολίτες να σκεφτούν τα προβλήματα, να αντιμετωπίσουν τα προβλήματα και τους δίνει και την αίσθηση ότι ο επικεφαλής είναι κάποιος ο οποίος νοιάζεται για τα πραγματικά προβλήματά τους και δεν παίζει ένα θέατρο.

Δεν είμαι της άποψης ότι πρέπει να έχουμε συνεχώς το τηλεοπτικό συνεργείο όπου να πηγαίνουμε και ό,τι να κάνουμε.

Π. ΤΣΙΜΑΣ: Πώς νιώθετε όταν παρακολουθείτε την περιπέτεια Κλίντον; Ένα επεισόδιο της προσωπικής του ζωής να μετατρέπεται σε πολιτικό σκάνδαλο;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Εμένα με ενοχλεί ιδιαίτερα αυτό, γιατί πιστεύω ότι εφ' όσον δεν έχει σχέση η προσωπική του εμπειρία, η προσωπική του σχέση με την πολιτική, δεν θα έπρεπε να είναι αντικείμενο δημόσιας αντιπαράθεσης, διαμάχης. Αλλωστε, φαντάζομαι ότι τέτοια επεισόδια ή γεγονότα θα υπήρξαν και στην Ευρώπη, (στη Γαλλία, για παράδειγμα) και δεν υπήρξαν ποτέ αντικείμενο δημοσίων συζητήσεων.

Όσον αφορά για τα παιδιά μου, η μεγάλη μου κόρη είναι ζωγράφος, παράγει βίντεο και cd rom για τη σύγχρονη ελληνική ζωγραφική, η μικρή μου κόρη σπούδάζει, γράφει τη διατριβή της, αλλά και οι δύο έχουν τη δική τους προσωπικότητα, έχουν τη δική τους ανεξάρτητη ζωή.

Δεν είναι παραρτήματα δικά μου για να τα χρησιμοποιώ για τους δικούς μου πολιτικούς σκοπούς. Εγώ πιστεύω γενικά ότι πρέπει να σεβόμαστε την αυτονομία και την ανεξαρτησία των παιδιών. Εχω διαμαρτυρηθεί μια φορά στη Βουλή όταν από πλευράς της Ν.Δ. έγινε

κάποια ερώτηση που αφορούσε την κόρη ενός Υπουργού, χωρίς να υπάρχει κανένα στοιχείο, σε σχέση με τη δραστηριότητά της.

Και εκεί πρέπει να υπάρχει μια διαχωριστική γραμμή. Τα παιδιά είναι ανεξάρτητα και πρέπει να τα αφήσουμε ανεξάρτητα. Οσον αφορά τις συνεντεύξεις της γυναίκας μου, η γυναίκα μου αν νομίσει θα δώσει, αν νομίσει δεν θα δώσει. Είναι ελεύθερη να κάνει αυτό που νομίζει, αλλά προφανώς έχει την άποψη ότι δεν πρέπει να παρεμβαίνει στα πολιτικά πράγματα γιατί δεν είναι αυτός ο ρόλος της.

Πρέπει να βοηθά, πρέπει να επισημαίνει κάποια γεγονότα και κάποια θέματα, πρέπει να συμβάλει στην προσπάθεια, αλλά αυτό βέβαια με ένα μέτρο και μέσα σε ένα περιβάλλον που κρίνει σωστό.

Π.ΤΣΙΜΑΣ: Μια τελευταία ερώτηση. Εχω μπροστά μου μια φωτογραφία. Είναι η φωτογραφία του πατέρα σας να μπαίνει στο πλευρό του Αρη Βαλουχιώτη και του παπα-ανυπόμονου, απελευθερωτής της Λαμίας στα χρόνια της κατοχής.

Εχω, επίσης, μπροστά μου, έφτασε στα χέρια μου περιέργως, ένα δελτίο - απόρρητο μάλιστα - της ασφάλειας στα χρόνια της χούντας, δελτίο αντεθνικής δράσεως του Κ.Σημίτη, άτομο ευφορούμενο υπό κομμουνιστικών φρονημάτων, που έβαζε βόμβες μαζί με τον Σάκη Καραγιωργα σε συγκεκριμένες ημερομηνίες και διέφυγε παρανόμως στο εξωτερικό.

Και αναρωτιέμαι, ο άνθρωπος αυτός που περιγράφεται σ' αυτό το δελτίο Τύπου, ο γιός αυτού του ανθρώπου που είδαμε στη φωτογραφία και ο άνθρωπος που κυβερνάει την Ελλάδα του 2000 είναι το ίδιο πρόσωπο; Πιστεύει στα ίδια πράγματα;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Είμαι ακριβώς το ίδιο πρόσωπο και πιστεύω τα ίδια πράγματα. Και αν μου επιτρέψεις πολύ σύντομα, να το εξηγήσω αυτό: Στα νιάτα μου μέχρι την περίοδο του 1960, έζησα μισαλλοδοξία, έζησα καταπίεση, έζησα εχθρότητα, στο στρατό ήμουν χαρακτηρισμένος ως μη εθνικόφρων, τα καψόνια έδιναν και έπαιρναν, η αυθαιρεσία έδινε και έπαιρνε.

Στο σχολείο μερικοί κοντόφθαλμοι καθηγητές μου έκαναν συνεχώς παρατηρήσεις ότι δεν εντάσσομαι στο ίδιο πλαίσιο με τους άλλους, δεν είμαι σαν τους άλλους και γι' αυτό, με βάση βέβαια και την οικογενειακή εμπειρία, είχα διαμορφώσει την πεποίθηση ότι χρειάζεται περισσότερη δημοκρατία, ότι πρέπει να κάνουμε αυτό το οποίο πιστεύουμε ελεύθερα και χωρίς επιπτώσεις.

Όπως επίσης, με βάση και την οικογενειακή εμπειρία, αλλά και τη ζωή όπως την έζησα όλα αυτά τα χρόνια, είχα την πεποίθηση ότι μια μικρή ομάδα ανθρώπων εκμεταλλεύεται το τεράστιο τμήμα του ελληνικού πληθυσμού, υπήρχαν οικονομικές και πολιτικές εξουσίες, μέσα σε ένα

πελατειακό και κοινωνικό σύστημα, οι οποίες κυριαρχούσαν και δεν επικρατούσε κοινωνική δικαιοσύνη.

Η κοινωνική δικαιοσύνη είναι προϋπόθεση της ελευθερίας. Αυτό ήθελα, αυτό επεδίωκα με βάση αυτή την εμπειρία, ελευθερία, δημοκρατία, κοινωνική δικαιοσύνη - τα λέω λίγο συνθηματικά - έναν ανοιχτό κόσμο και γι' αυτό αγωνίστηκα και γι' αυτό έχετε κι αυτό το σημείωμα της χουντικής αστυνομίας και σ' αυτό πιστεύω και τώρα.

Αυτό, όμως, το οποίο ήταν επιδίωξη τότε γίνεται τώρα πράξη και χρειάζεται μια συγκεκριμένη πολιτική γι' αυτό.

Π.ΤΣΙΜΑΣ: Δεν φανταζόσασταν ποτέ τότε, όταν φεύγατε από την Ελλάδα με πλαστό διαβατήριο σε ένα ιταλικό όνομα, ότι θα ερχόταν μια μέρα που εναντίον σας θα γέμιζε μέρα παρά μέρα το κέντρο της Αθήνας με διαδηλωτές που θα διαμαρτύρονται για την πολιτική σας, τη θεωρούν δεξιά ή αντιλαϊκή.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Πρώτα απ' όλα δεν φανταζόμουν ότι θα γίνω Πρωθυπουργός. Δεύτερον, δεν φανταζόμουν - αν και το επεδίωκα πολύ - το ΠΑΣΟΚ, ο χώρος αυτός της Αριστεράς να έχει τέτοια επιτυχία. Εκείνο, όμως, το οποίο ήξερα γιατί είχα την εμπειρία, είναι ότι όταν θέλεις κάτι είναι δύσκολο.

Ότι όπως βρέθηκα στην παρανομία, όπως βρέθηκα κυνηγημένος, όπως βρέθηκα στο εξωτερικό, έτσι και αύριο μπορώ να βρεθώ σε δύσκολες καταστάσεις, αν θέλω να κάνω αυτό που πιστεύω. Κι αυτό μου δίνει θάρρος γιατί έχω κάποια πίστη γι' αυτό το οποίο κάνω. Κι αν οι διαμαρτυρίες που γίνονται είναι διαμαρτυρίες οι οποίες βεβαίως ενοχλούν με την έννοια ότι δεν θα ήθελα να υπάρχουν, όμως παρ' όλα αυτά εγώ στέκομαι στη γραμμή μου, γιατί πιστεύω ότι πρέπει να φτιάξω μια Ελλάδα ισχυρή και έναν άνθρωπο ελεύθερο και μια κοινωνία ανοιχτή.

Π.ΤΣΙΜΑΣ: Κύριε Πρωθυπουργέ σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Κι εγώ σας ευχαριστώ.